СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 64. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го БЕРЕЗНЯ 1951. — No. 63. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 17, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

КОНҐРЕСОВА КОМІСІЯ ПРОТИ ОБМЕЖЕННЯ ЧИСЛА ВОЯКІВ

Вашинґтон, 15 березня. — Комісія збройних сил палати репрезентантів ухвалила 32 голосами проти 3 законопроєкт, щоб покликати до війська молодь по скінченні 18½ року життя і щоб військова служба тривала двадцятьшість місяців. Теж ухвалила постійний плян загального військового вишколу. Голова Комісії, Карл Вінсон, вважає цей проєкт за „дуже здоровий" і далеко кращий від сенатського проєкту, який встановлює дворічну військову службу і покликування рекрутів по скінченні 18 році життя. Ухвалений комісією біл прийде під наради повної палати 3 квітня, коли то Конґрес прийде з Великодних вакацій.

На окрему увагу заслуговує голосування комісії над зненсенням обмеження кількости вояків до 4,000,000, як це ухвалено в сенаті. Коли цей проєкт прийшов під голосування, комісія 18 голосами проти 15, відкинула це обмеження, а крім того відкинула дві поправки, які змагали до цього, щоб кількість збройних сил виносила 3,200,000 або 3,5000,000 вояків. Голова комісії, Вінсон, клав вагу на міжнародне значення постанови, щоб обмежити число американських збройних сил. На його думку світ міг би думати, що Америка піде проти комуністів тільки до сили з чотирьох мільйонів вояків, а не більше. Комісія затримала постанову, щоб дозволити студентам відложити службу до кінця шкільного року. Після вислуження вояки мали б бути перенесені до резерви на 46 місяців.

КОСТЕЛЛО ВІДМОВИВСЯ ВІД ДАЛЬШИХ СВІДЧЕНЬ

Ню Йорк. — Френк Костелло, „бос" підземної організації грачів, якого вже другий день переслухувала сенатська комісія під проводом сен. Естеса Кіфовера, відмовився від дальших відповідей на допитах комісії. Він не звернув навіть уваги сенатора, що відмова буде непослухом Конґресові і заявив, що він не має вже сил. Коли його адвокат показав лікарське свідоцтво, що так є, сенатор не звертав на це уваги і ставив дальші питання. Тоді Костелло заявив, що вийде зі залі і так зробив. Сен. Кіфовер заявив, що Костелло має повернутися на свідчення у вівторок, одначе в міжчасі почав уже карні доходження проти нього за непослух Конґресові.

ТРЕБА ЧОТИРНАДЦЯТЬ БІЛІОНІВ НА ШКОЛИ

Вашинґтон. — Громадянська дорадча комісія для виховання порекомендувала видаток з $14,040,000,000 на пів мільйона шкільних заль упродовж найближчих десять років. Фонди потрібні не тільки на побудову нових кляс, але й на заступлення теперішніх новими з уваги на небезпеку вогню.

В ПОГОНІ ЗА КОМУНО-КИТАЙСЬКИМИ АҐРЕСОРАМИ, що з наказу Москви напали на Корею та заповіли, що „скинуть американців в море" і тепер самі панічно втікають, вояки американської 24-тої дивізії осторожно перетягають через ледяні поля ріки Ган малий рибальський човен, яким допомагають собі в переправі там, де леду нема.

Ген. М' Артур про можливість розвитку війни в Кореї

ГОЛОВНИЙ КОМАНДАНТ О.Н. НЕ БАЧИТЬ ВИГЛЯДІВ НА ВДЕРЖАННЯ ПАРАЛЕЛІ; ОБСТОЮЄ НЕОБХІДНІСТЬ МАНЕВРОВОЇ ВІЙНИ.

Ню Йорк, 16 березня. Головний Командант збройних сил Об'єднаних Націй на Далекому Сході, ген. Доґлес МекАртур, заявив сьогодні, що він не бачить жадних виглядів на можливість встановлення і вдержання фронтової лінії на 38-мій паралелі, з огляду на відсутність будь-яких вартісних природних оборонних можливостей на цій лінії. Він вважає, що при допомозі таких військових сил, які були б необхідні для вдержання лінії на паралелі, аліянти були б в стані прогнати комуно-китайських аґресорів за ріку Ялу та здійснити воєнні цілі в Кореї, встановлені резолюцією Об'єднаних Націй, отже об'єднати країну під одним демократичним урядом. Ген. МекАртур висловив свою думку на пересланий йому каблем запит президента Юнайтед Прес, Гюґа Бейлі. Запит звучав: „Скільки військ було б потрібно для вдержання непорушности 38-мої паралелі?". Генерал відповів: „Як я вже при багатьох інших нагодах підкреслив, умовини, в яких ми ведемо військові дії в Кореї, не є в користь позиційної війни на будь-якій лінії напоперек півострова. Зокрема відносно 38-мої паралелі, де нема жадних природньо-оборонних можливостей в її безпосередньому віддаленні". У висновку ген. МекАртур твердить, що в теперішніх обставинах під стратегічним оглядом єдино вказаною є рухома війна, для невтралізації тих некорисних обставин, що їх створює для аліянтського командування політичне становище О. Н. Президент Труман в Кі Вест на Флориді заявив, що переступлення паралелі аліянтськими військами залежить виключно від рішення ген. МекАртура, який має за завдання здійснити цілі О.Н. в Кореї.

СОВЄТИ НЕВДОВОЛЕНІ УСТУПКАМИ АЛІЯНТІВ В ПАРИЖІ

Париж, 16. березня. Західні заступники міністрів закордонних справ, що разом зі совєтським представником приготовляють тут порядок нарад для конференції міністрів чотирьох великодержав, погодились вчора включити в програму нарад міністрів совєтське домагання відносно обговорення справи демілітаризації Німеччини, якщо Москва зі свого боку погодиться на деякі обмеження. Совєтський представник А. Громико негайно заявив, що ця уступка Москву не задовольняє. Стверджується, що паризькі наради тепер увійшли в дуже „повільну" стадію і поодинокі делеґації є в постійному контакті зі своїми урядами. Під час вчорашніх нарад прийшло знову до деяких взаємних закидів, — але загальна атмосфера була радше „згідлива". В дипломатичних колах не виключається можливости, що ці наради можуть закінчитися успішно і тоді конференція Ради закордонних міністрів таки відбулася б.

ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ ВОРОЖИЙ СПРОТИВ В КОРЕЇ

ЧЕРВОНІ СТЯГАЮТЬ НОВІ СИЛИ ДО ОБОРОНИ. — АЛІЯНТИ В ГОНҐЧОН. — НАЙБІЛЬША АКЦІЯ АВІЯЦІЇ.

Токіо, 16. березня. — Після кількох днів рівнозначного з панічною втечою відступу, вчора вже помітно збільшився ворожий спротив на центральному і східному секторах корейського фронту. Є теж познаки, що комуно-китайські і північно-корейські війська, після втрати двох своїх найбільших бастіонів в Південній Кореї, колишньої столиці Сеул та важливого під стратегічним оглядом міста Гончон в горах на центральному фронті, все ще приготовляються до боротьби на південь від 38-мої паралелі, стягаючи величезні сили в горах на північ від Сеул та на інших секторах фронту. Після здобутих майже без стрілів великих аліянтських успіхів попереднього дня, вчора вже в цілому ряді місць приходило до запеклих боїв, як червоні намарно намагалися припинити похід аліянтів. Вчора вже головні аліянтські сили вступили до Сеул, не натрапляючи на жадний спротив. Навпаки, після перших годин вичікування, — залишки сеульського населення, головно жінки, старики і діти повиходили на вулиці та з найбільшим хвилюванням і ентузіязмом вітали своїх визвольників від комуністичного терору. В місті захоплено цілий ряд полонених, між якими багато було поперебираних за цивільних. Аліянтські війська негайно почали дальший похід, що його очолюють південно - корейські частини. Ворог почав окопуватися до оборони по боках головних шляхів на північ до 38-мої паралелі, але аліянти ще не дійшли до головних ворожих ліній. Аліянтський похід продовжується теж на інших секторах фронту. Американські піхотні та панцерні частини увійшли вчора до укріпленого міста Гонґчон, натрапляючи на деякий ворожий спротив, але тільки з малої зброї. Дії аліянтських сухопутніх військ продовжувалися вчора під охороною і при допомозі найсильніших в дотеперішній війні дій авіяції, що всіми можливими родами зброї і методами громила ворога, завдаючи йому нових величезних втрат. В поодиноких місцях аліянти віддалені ще тільки 18 миль від 38-мої паралелі. Тільки в сухопутніх боях ворог втратив вчора знов поверх 1,300 вояків.

ПІДОЗРІЛІ ЦІЛІ ВІДСТУПУ ЧЕРВОНИХ В КОРЕЇ

Корея, 16. березня. — Воєнні спостерігачі намагаються тепер знайти вияснення причин і цілей генерального відступу червоних, вважаючи, що він є більше стратегічний, ніж воєнний. Фактом є, що червоні китайці ще не використали всіх своїх сил, щоби вдержати попередні лінії, здобуті великими жертвами, кидаючи до бою приблизно половину своїх сил в Кореї. В міжнародних військових колах допускається можливість, що комуно-китайська армія, не видержавши проби в своїй першій зустрічі з модерними арміями аліянтів та зазнавши великих втрат під час аліянтського „збивчого наступу", була відкликала дальше на північ, щоб зберегти її головну силу до нових завдань, які можуть переходити далеко саму тільки війну в Кореї. Не скривається теж переконання, що головні накази для червоних орд в Кореї виходять з Кремля.

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ УРЯД ДОМАГАЄТЬСЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПАРЛЯМЕНТУ

Кенберра, Австралія, 16. березня. — Австралійський премієр Роберт Мензіс, вважаючи, що опанований лейбуристами Сенат унеможливлює працю консервативного уряду, має сьогодні формально звернутися до губернатора з пропозицією розпущення парляменту та розписання нових виборів на 28-го квітня. Лейбуристський сенат не допускає до вирішення цілого ряду запропонованих урядом законопроєктів. —

ЧЕРВОНИЙ КИТАЙ НЕ ВІДПОВІДАЄ

Лейк Саксес, 16. березня. — Комітет Посередництва О. Н. відбув вчора своє чергове засідання, на якому тільки стверджено, що комуно-китайський уряд досі не відповів на нові пропозиції переговорів для завішення зброї в Кореї.

ЗАСУДЖЕНИЙ ШПИГ СВІДКОМ ПРОТИ СВОЇХ ПОМІЧНИКІВ

Ню Йорк. — Дуже шкідливе свідчення проти Джуліюса Розенберґа, обвинуваченого в збиранні тайних інформацій про атомову бомбу для передачі їх Росії, склав у федеральнім суді Гері Голд, якого недавно засуджено в подібнім процесі у Филаделфії на 30 років тюрми. Голд розповів про свою ролю в цій шпигунській афері, яка звела його з британським шпигом д-ром Клявзом Фуксом і кол. російським віцеконсулем у Ню Йорку, Анатолем А. Яковлевим. Свідок зізнав, що Розенберґ був у змові з Яковлевом для передавання атомових тайн Фуксові в Лондоні підчас другої світової війни. Яковлев утік з Америки п'ять років тому. Про себе сказав Голд, що він був зайнятий шпигунством в користь Росії від 1935 р. до часу свого арештування в травні 1950 р. Він зустрінув перший раз Яковлева в Ню Йорку в березні 1944 р. а в червні зустрінув Фукса. Він перебрав інформації від Фукса і передав їх Яковлеву. Він теж їздив з Ґрінґлесса до Ню Мексіка і там представився як повірник Джуліюса Розенберґа. Потім передав Яковлеву інформації, які він дістав від Ґрінґлесса для Розенберґа. Це були пляни як складати атомову бомбу.

ЗДА ОБВИНУВАЧУЮТЬ РОСІЮ В ПЕРЕМІНІ 3—20 МІЛЬЙОНІВ ЛЮДЕЙ НА НЕВІЛЬНИКІВ

Сантяго, Чіле, 15 березня. — Покликуючися на довірочний совєтський економічний плян, Волтер Кочніґ, делеґат Злучених Держав на зібранні Економічної й Суспільної Ради Об'єднаних Націй, доказував, що 14 відсотків праці при розбудові совєтського господарства переводиться там людьми, яких перемінено на невільників, а ця система поширюється на кожну нову країну, яку дістануть Совєти в свою орбіту. У цифрах з урядового „державного пляну з 1941 р." він показав, що з загальної суми бюджетових видатків, обчислених на 46 біліонів рублів, призначено 6,810,000,000 на головні будови для міністерства внутрішніх діл (НКВД), яке має нагляд над тюремними таборами. Він сказав, що це міністерство призначило деякі частини цих примусових робітників для міністерства транспорту, так, що справжня розбудова при допомозі примусових робітників сягає поза 14 відсотків.

Американський делегат ужив совєтських урядових цифр, щоб відбити напасті совєтського делегата Чернишева проти Америки й Великої Британії, наче б вони послугувалися сфальшованими документами. Чернишев ще вийшов з домаганням, щоб установити постійну комісію з робітничих юнів для провірки безробіття в світі, головно в колоніях.

„Мій уряд підносить голос, щоб кинути визов теперішнім володарям СССР за заведення на їхній території і в країнах під їхньою контролею нелюдяної системи примусової і поправчої праці, якої вживається як засоб для залякування й кари за те, що хтось має незгідні політичні погляди. Це робиться на такі розміри, що становлять важливі — ба й головні підстави в їхнім господарстві" — заявив Кочніґ.

„СТАЛІНСЬКА ПРЕМІЯ" ДЛЯ СПЕЦІЯЛІСТА В АТОМОВІЙ ЕНЕРҐІЇ

Москва, 16. березня. — Тут офіціяльно повідомлено, що першу „сталінську премію" в сумі 200,000 рублів дістав цього року проф. Дмитро В. Скобельцин „за досягнення в студіях космічних променів, які кидають світло на природу атомового ядра". Місцева „Літературная Газета" твердить, що проф. Скобельцин „зблизився до розв'язки проблеми природних сил, що зв'язують разом частики, які творять атомове ядро, — промощуючи шлях для дальшого проникнення в таємницю структури атому". Скобельцин одержав премію за те, що має наукову дефініцію „ядрової каскади і ядрового дощу в космічних променях", що вже від років відомі, головно завдяки результатам студій в Злучених Державах та в Західній Европі. Між всіми 82 „сталінськими преміями" признано дві теж за протиамериканські книжки: „Злучені Держави — активний організатор і учасник інтервенційної війни проти совєтської Росії в рр 1918-1920" та „Воєнні фінанси капіталістичних держав".

ТРУМАН НАЗИВАЄ СВОЇХ УРЯДНИКІВ ЧЕСНИМИ ЛЮДЬМИ

Кій Вест, на Флориді. — Президент Труман боронив своєї адміністрації як такої, що складається з чесних людей. Цей уряд, як він надіється, буде пам'ятний в історії головно з його змагань до втримання миру і зі спроб допомоги відсталим народам світу. Цю заяву склав Труман на першій пресовій конференції за час свого перебування на теперішніх вакаціях. Коли кореспонденти показали йому картини, редакційні статті як теж інші критичні замітки в пресі, в яких обговорювано етику й моральність деяких працівників у Білому Домі, президент просто заявив, що це неправда. Завваги про адміністрацію висловив Труман підчас того, коли розмова зійшла на конґресові слідства в справі різних неправильностей в Фінансовій Корпорації Відбудови і про шість років урядування Трумана як президента. Він тоді заявив, що увесь час працює тільки для добра Злучених Держав і що кожний інший урядник намагається теж так працювати, як він самий. При цій нагоді він згадав, що „мордування характерів" це жахлива справа, проти якої важко боротися. Він ще сказав, що в останніх війнах вирізано в Европі два покоління і він надіється, що цього більше не буде.

В АМЕРИЦІ

● **Мандрівку Метрополитен Оперу** задумує вислати по стейтах і по Канаді генеральний управитель цієї установи, Рудольф Бінґ. На найближчий сезон він підготовить виставу опери Йоганна Штравса, „Ді Флєдермаус".

● **Увільнив Ірла Бравдера** від обвинувачення в непослусі Конґресові дистриктовий суд у Вашинґтоні. Єдиним свідком в його обороні був республіканський сенатор Джосеф Р. МекКарті.

● **Поштові марки в різних красках** будуть введені в продажі вже незабаром. Уже тепер поштовий департамент друкує такі пробні марки, одначе вони не будуть випущені в обіг.

● **Законного управильнення штучного дощу** домагається сенатор Клінтон П. Андерсон. Він пропонує створити федеральну комісію для цієї цілі. „Як не буде комісії, тоді треба настановити поліціянта під небом", арґументує сенатор. Поліціянт мав би забезпечувати стейти від крадіжу дощевих хмар від сусідніх стейтів.

● **Хочуть конфіскувати щадничі** діточі скриньки, в яких складають центи для ощадности. Департамент скарбу каже, що у такий спосіб утікають вироблені центи з обігу і треба нових, а це непотрібний видаток. Від Корейської війни вичеканено 857,000,000 нових „пенів".

УКРАЇНСЬКІ АРҐУМЕНТИ ПЕРЕМОГЛИ В УХВАЛІ НОВОГО ІМІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ

● Филаделфія, 16. березня. — З канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють, на підставі інформацій з Вашинґтону, що в прийнятті Сенатом нового іміґраційного закону перемогли переважно українські арґументи, передані до розпорядження Д. П. Комісії Українським Допомоговим та Конґресовим Комітетами. Як відомо, Сенат ухвалив минулої середи закон, на підставі якого дозволяється на іміґрацію до Злучених Держав в рямках попереднього закону колишніх примусових членів тоталітарних комуністичних та інших партій. Цим законом встановляється правильну інтерпретацію т. зв. Акту Внутрішньої Безпеки, відомого теж під назвою закону МекКаррона. — Останні дебати були в більшій частині під знаком українських арґументів. Д. П. Комішенер О'Коннор, для прикладу, поставив сенаторові Мек Карронові конкретний запит, — „чи колишні українські колгоспники, що їх так або інакше змушувано належати до комуністичних організацій, повинні бути допущені до Злучених Держав?" — Сенатор Мек Каррон дав виразно потверджуючу відповідь: „Так". — Точніші інформації та матеріяли з цих дебат, що з черги були віддзеркаленням українського положення, будуть своєчасно проголошені.

ІРАНСЬКИЙ СОЙМ УХВАЛИВ НАЦІОНАЛІЗАЦІЮ НАФТИ

Тегеран, Іран, 16. березня. — Нижча палата іранського парляменту прийняла вчора одноголосно законопроєкт про націоналізацію нафтової промисловости в країні, що цілком певно була б одною з головних причин війни між Совєтським Союзом і Заходом. Якщо законопроєкт перейшов теж у вищій палаті, тоді могутня Англо-Іранська Нафтова Компанія, що від 50 років видобуває мільйони тон нафти річно, перейшла б на власність іранського уряду. Ухвалу винесено один тиждень після вбивства на тому тлі премієра Алі Размара.

ПОВНЕ ПОРОЗУМІННЯ МІЖ АНГЛІЄЮ ТА ІТАЛІЄЮ

Лондон, 16 березня. Після дводенних нарад між премієрами і міністрами закордонних справ Британії та Італії, премієром Атлі і міністром Моррисоном з одного боку та премієром де Гаспері і міністром Сфорцою з другого, в Лондоні і в Римі рівночасно проголошено повідомлення про „повну однозгідність поглядів урядів обох країн на справи спільного заінтересування". Після конференції міністер Сфорца заявив, що він ще ніколи не був свідком нарад, на яких однозгідність поглядів і думок та рівночасно щирість і доброзичливість були б такі повні, як в цьому випадку. Італія окремо задоволена британським потвердженням тридержавного договору з 1948-го року щодо повороту Трієсту до Італії. Наради відбулися під час чотироденних відвідин італійських державних мужів в столиці Британії.

В СВІТІ

● **Кремль „звільнив"** П. Н. Горемикіна з обов'язків міністра сільсько-господарського машинобудівництва, призначивши на його місце Г. М. Попова.

● **Корейський уряд і населення** домагаються, щоби західні аліянти не зупинялися на 38-мій паралелі та прогнали червоних аґресорів з країни; Америка залишає цю справу до вирішення ген. Мек Артурові; інші аліянти вважають, що в тій справі знову повинні забрати голос Об'єднані Нації.

● **Лейбуристські члени англійського** парляменту помстилися на консервативній опозиції за протягування парляментарних нарад до пізної ночі в той спосіб, що „висушують" їх, . замикаючи з вечора

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ҐАНҐСТЕРСТВО І ПОЛІТИКА

Не так давно одна з нюйорських газет надрукувала ряд статтей, в яких змальовано найбільш сензаційні постатті нюйорського політичного життя останнього сторіччя, тісно зв'язані з Демократичною партією, відомою загально в Ню Йорку як Тамані (від „Тамані Гол", де сходяться на збори і наради). Не зважаючи на різні урядові слідства, які виявляли страшну корупцію, політичний підкуп, шантажі та співпрацю бандитів з особами, що займали становища мейорів міста, суддів, чи директорів поліції, населення Ню Йорку брало це як сензації й скоро про них забувало. Тому про справжні реформи не було кому дбати. Раз-у-раз виринав щораз новий скандал і з такими самими наслідками.

Мимоходом кажучи, такі речі діялися не тільки в одному Ню Йорку, але й по інших великих містах. Теж не були ці скандали „привілеєм" самих тільки „демократів", бо існували теж і „республіканські" політичні машини, що були в тісному зв'язку з ґанґстерами.

Ці лиха ще не перевелись. Пізнати це найкраще по тих сензаційних переслуханнях, які переводить у Ню Йорку Сенатська Комісія досліджування злочинів, що їх передається тепер частинно і по телевізії. Головною „атракцією" є Френк Костелло, ім'я якого видніє, звичайно, там, де говориться про рекетірство та шулерство.

Сенатська комісія тільки переслухує; вона не є слідчою комісією у карному розумінні. Тому не осуджує, ні не передає своїх матеріялів до вжитку державного прокуратора. Вона тільки збирає матеріяли, щоб на підставі них видвигнути в Конґресі певні законопроєкти, які мали б допомогти боротьбі з неморальністю та корупцією в політично-громадському житті.

Нюйорські переслухання наглядно виявляють співпрацю рекетерів з особами, що кандидують на різні політичні пости. На їх вибір впливають рекетіри головно грішми, які дають на виборчу аґітацію. В заплату за цю допомогу ґанґстери можуть безкарно продовжувати своє шахрайське і бандитське ремесло, а перед суспільністю грати ролю джентелменів, які грають ґольфа з визначними і „порядними" людьми. Ця ганьба стала тепер перед очима усього американського загалу та потрясла ним не тільки завдяки пресі, яка це висвітлює, але — як загально погоджуються — теж завдяки телевізії. Тут могло громадянство вже приглянутись ближче тим креатурам, що є часто політичними „босами", наставляють посадників міст, чи навіть суддів, яких ніби нарід вибирає.

Це правда, що в Америці скорше чи пізніше злочинці, навіть і „всемогучі", кінчать безславно. Подібне є теж з „политишенами" навіть і на дуже високих постах. Треба припускати, що кара не може обійти й тих, які співпрацювали з темними типами в роді Френка Костелла та йому подібних. Ми певні, що вже саме сенатське переслухання, яке відбувається в Ню Йорку, спричинить карні доходження, а потім і покарання для декого з ґанґстерів та їх спільників. Але найважливіше, що ці переслухання таки потрясли громадянством до цеї міри, що — можна надіятись — воно тепер краще приглядатиметься тим особам, які приходиться йому ставити кандидатами на різні політичні чи інші становища. Це відноситься не тільки до Ню Йорку, але й цілої країни. Тому Сенатська Комісія досліджування злочинів, а зокрема сенатори Кіфовер, О'Конор та Тобі, заслуговують на велике признання цілої нації за свою працю, що змагає до піднесення загальної моралі та чистоти в громадському і політичному житті.

ПОЛІТИКА І СТРАТЕГІЯ

В останніх днях з кол Об'єднаних Націй неофіціяльно повідомлено, що там заноситься на провірку і зміну встановлених резолюціями та проголошуваних досі воєнних цілей в Кореї. Об'єднані Нації тепер вже мали б задовольнитися евентуально тільки фактом, що керовані московською рукою комуно-китайські агресори не потрапили аліянтських військ „скинути в море" і теж Злучені Держави, згідно зі заявою ген. Ріджвея, вважали б своєю великою перемогою, якщоб пощастило закінчити корейську війну там, де вона почалася, іменно на 38-мій паралелі. Головний командант аліянтських сил на Далекому Сході, ген. МекАртур, зі свого боку добачує повну безвиглядність корейської війни в теперішніх міжнародніх обставинах.

В цьому й криється ціла — скомплікована проблематика політики і стратегії, яку вповні і правильно можна буде оцінити тільки з перспективи часу і дальшого розвитку. В цій хвилині факти виглядають щонайменше дивно. Об'єднані Нації, краще — західний демократичний світ зі Злученими Державами на чолі, проголосив урбі ет орбі, що він, власного спасіння ради, оборонятиме вільний ще світ від комуністичної загрози. Під цим оглядом проголошено кілька доктрин, створено кілька міжнародних інституцій та відповідно змобілізовано світову опінію. Зроблено це вже тоді, як большевизм без більшої натуги проковтнув величезні простори Азії і Европи.

Корея мала бути першою практичною пробою і виправданням тих принципів і доктрин. Звичайно, сьогодні було б ще завчасно видавати кінцеву оцінку того. Але вже сьогодні можна без риску твердити, що в цій великій пробі політика не тільки пішла в розріз зі стратегією, але й залишилася далеко назаді. Ще найбільше виправдалися Злучені Держави, що післали до Кореї відповідну кількість військ та перебрали на себе головний тягар війни. Інші нації, яким на відповідному вирішенні корейської справи повинно б залежати, якщо не більше, то належно не менше ніж Америці, поставились до неї більше „символічно" ніж практично. Це не тільки в Кореї, але й усіх інших частинах світу спостерігається те саме дивне бажання, щоб Америка своєю кров'ю і своїм майном захищала всі країни і народи перед большевицькою аґресією, а ці ж народи своєю поведінкою часто ще й виявляють, наче б вони робили Америці ласку, дозволяючи їй захищати їх.

Корейська війна готова увійти в історію як кляснчний приклад незрівняної стратегії і рівночасно щонайменше сумнівної політики. Тоді, як американський і аліянтський вояк та їх командування доказують неймовірних чудес в боротьбі проти багато разів переважаючого чисельно ворога, аліянтська політика попала в якесь зачароване коло торгів та надій на компроміс з того самого комуністичного боку, з якого можна сподіватися всякого навіть найбільшого лайдацтва, тільки не чесного компромісу чи порозуміння. Якщо б аліянтська політика і стратегія були зв'язані разом, то — кажучи образово — стратегія була б вже правдоподібно під Москвою і тримала б за горло справжнього і найбільшого за всі часи большевицького воєнного злочинця, тоді як політика, правдоподібно, все ще тупцювала б десь в околиці ославленої 38-мої паралелі. І ген. Мек Артур і ген. Ріджвей мали велику правду, говорячи про величезну аліянтську перемогу, якщо б їм пощастило в таких політичних обставинах закінчити війну на паралелі, або знову й явно говорячи про повну безвиглядність обмеженої політикою стратегії.

З інших фактів можна б вносити, що теж ця політика могла у відповідній мірі обмежуватись ще не повною стратегічною підготованістю. Це могло заважати теж на рішеннях щодо Кореї, де кожний крок міг би бути вступом в нову світову війну. Знаючи це, народи світу напевно з великою полекшою приймають кожну вістку теперішньої інтензивної стратегічної підготовки, головно в Европі, що може теж стати відповідною базою для дещо рішучішої політики. І в цьому теж заслуга корейської війни, яка в кінцевому результаті справді може закінчитися тільки перемогою аліянтів, без огляду на те де, в якій частині світу та в якій країні буде терен кінцевого бою.

УКРАЇНА І ТУРЕЦЬКІ НАРОДИ

(Надіслане з Европи).

З почину Виконного Органу Української Національної Ради відбулася в Мюнхені 4-го березня ц. р. нарада представників народів Східної Европи і Туркестану, що перебувають під владою Совєтської Росії. На нараді головував д-р С. Витвицький, присутні були представники різних народів — старі еміґранти і еміґранти нові, що покинули совєтську „родіну" за II. світової війни. Учасники наради, приналежні до турецького кореня, (азейбарджанці, кримські татари, волжські татари і туркестанці) в дискусіях торкнулися проблеми Криму і взагалі майбутніх відносин між Україною і цими народами.

Ще перед цією нарадою в турецькій пресі була порушена справа Криму (істанбульська ґазета французькою мовою „Ля Репюблік", з 23-го грудня минулого року). Турецькі (або „тюркські") представники роблять закиди українцям, мовляв, вони настроєні „імперіялістично". Як доказ цього, турки називають карту України, в якій границі України сягають за етнографічні українські межі. Цю карту видав хтось із надміру „патріотичних" українців у Німеччині після II. світової війни. Як довідуємось, цю карту якась „услужна" рука розмножила фотографічним способом і поширює між турками в Німеччині і в інших країнах. Зокрема робляться закиди українцям, мовляв, вони „радіють" винищенню большевиками кримських татар, щоб володіти без перешкод Кримським півостровом... Між турками ведеться пропаґанда проти українців, і нам зовсім ясно, „відкіль вітер віє". Тому про цю справу треба нам мати ясну і виразну думку, щоб відповідними кроками розсіяти туман чужої провокації, яка наміряється затруїти україно-тюркські відносини.

Були часи, коли український народ боровся на життя і смерть проти східних турецьких орд, які нищили наш край і брали нашу людність в неволю. Ці часи минули. Турки-кочовники стали мирними хліборобами і попали разом з нами в московську неволю. Проти Москви — царської і большевицької — український народ боровся спільно з турками Криму, Кавказу і Туркестану. Ці народи як і Україна поклали в цій боротьбі великі жертви своїх синів.

Після II. світової війни совєтська Москва пішла шляхом народовбивства і виселила малі народи Криму, Кавказу та Поволжя в далекі сибірські простори. На їх місце писилає совєтський уряд росіян. Чи є причина українцям радіти з того, що Крим, на місце татар, тепер заселений росіянами? Серце кожної культурної людини протестує проти дикого виселювання цілих народів на Сибір, куди їх Сталінові посіпаки гнали з жінками і малими дітьми пішки тисячі кілометрів, з наміром винищити „ворогів народу". Кожний українець скаже: цей страшний злочин мусить бути покараний і його жертви — пригноблені народи — мають вернутися в свої країни.

Це відноситься в першу чергу до кримських турків (татар), які за української революції ставилися прихильно до української державности і хотіли, щоб Крим був у найтіснішому союзі з Україною.

Знаємо, що Крим і перед революцією 1917 року і навіть ще за Кримського Ханства мав мішану людність, між тим великий відсоток українців. Хочемо, щоб і надалі між Кримом та Україною були приязні відносини, зміцнені спільними господарськими та оборонними інтересами. Минула доба відокремлености держав, світ іде до об'єднання політичного та господарського (Об'єднана Европа), тому й Крим і Україна заінтересовані в спільному рішенні своєї долі. Український народ, що ще в 1917 році устами і актами своїх законодавців проголосив національно-персональну автономію для неукраїнців у своїй державі, далекий від імперіялізму і від бажання користатися чужою бідою. Тому то спроби чужої, ворожої провокації розсварити нас з нашими турецькими приятелями треба відкинути і поставити проти них спільну акцію поневолених Москвою народів.

В. К.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Дам'ян Горняткевич.

ІВАН ТРУШ

У ДЕСЯТЬЛІТТЯ ЙОГО СМЕРТИ (1869—1941)

Дуже влучно схарактеризував Івана Труша Василь Стефаник: „Гострий поленіст, інтеліґенція глибока й загальна, один із найталановитіших людей, яких знаю, з величезною освітою, фаховою і загальною". Так мусів сказати про Труша кожний, хто тільки стрінувся з ним колинебудь у житті.

Головна заслуга Труша в тому, що він на нашому галицькому ґрунті був першим українським мистцем, якого твори вже під кінець минулого століття можна було показати в кожній европейській палаті мистецтва й там вони звернули би на себе увагу. Ішов він із духом часу, жив і працював у добі імпресіонізму, але мав свою власну техніку, дуже культурну, та свій власний, незвичайно ніжний кольорит.

Краківська Академія Мистецтв, де Труш у головній мірі відбував свої студії, дала йому тільки основне мистецьке знання. Ніхто з його професорів не впливав на Труша під технічним оглядом, він сам не йшов нічиїми протоптаними слідами. До Академії записався в 1891 р., а виступив із неї після сімох півріч. Студіював у професорів: Унєжинського, Лєфлера, Вичулковського й Станиславського на виділі малярства, а різьбу у проф. Давна. Поруч цілої низки найкращих нот із теоретичних предметів, він дістав у краківській Академії ось які відзначення: два похвальні признання за свої рисункові й малярські праці, а далі бронзову й дві срібні медалі. Опісля Труш виїхав на дальші студії до Мюнхену, де працював під проводом проф. Ашбе. Після повного закінчення академічних студій, Труш відбув у мистецьких ціллях низку подорожей по Україні, Криму, Італії, Греції й Єгипті, звідкіля привіз цілі серії прекрасних настроєвих картин і ескізів.

Іван Труш працював теж як журналіст, спершу як співробітник редакції „Будучности" й „Літературно - Наукового Вістника", а згодом заснував навіть свій власний часопис „Артистичний Вістник". На превеликий жаль, цей його журнал уже після одного року існування перестав ізза матеріяльних труднощів виходити. Ще в „Літературно-Науковому Вістнику" помістив він цілу низку статтей про Беклїна, Рескіна, Верещаґіна, а з українських мистців про Корнила Устіяновича й Теофіля Терлецького й інших, відтак у свому „Артистичному Вістнику" писав про реставраційні праці над українською розписсю каплиці Чесного Хреста на Вавелі, про потребу заснування українського музею, про красу нашої народної ноші та врешті про японське мистецтво. Отже круг його зацікавлень був незвичайно широкий.

Труш учився малярства в Кракові у таких здецидованих українофілів, як Вичулковський і Станиславський. Вичулковський признавав явно, що щойно за своїм побутом в Україні він позбувся академізму й станув на власний творчий шлях, а Станиславського не приманювала ні Франція, ані цілий Захід, для нього існував тільки український і італійський краєвид. І хоч Станиславський мав помітний вплив на своїх учнів, проте Труш не перебрав від нього — крім вишуканого кольориту нічого більше. Врешті й сам Станиславський відносився до своїх праць наскрізь критично, не перецінював їхньої вартости, розумів добре, що він ще не станув на вершині розвитку, був свідомий власних недостач, зокрема в ділянці техніки. Під цим оглядом Труш перевищив свого майстра, перерíс його також прикметами своїх композицій.

Мистці обмежуються доволі часто до якоїсь спеціяльної ділянки, одні висловлюються краще в краєвиді, інші в портреті, ще інші в баталістиці, чи в побутовій тематиці. А навіть пейзажисти замикаються іноді у свому власному світі, одні шукають гір, другі моря, а треті насолоджуються безкраїми снігами. Труш не замикався в ніякій спеціяльності, малював залюбки краєвиди, його портрети — це водночас психологічні студії, а сцени з гуцульського життя можна поставити сміливо поруч найвизначніших композицій Упрки, Рябушкіна, чи Ляйбля.

В творчості Труша помітні три окремі розвоєві фази: перша, це його академічна доба (його картини з цього часу найменше спопуляризовані в нас), друга завершилася такими шедеврами, як „Захід сонця в лісі" й портретом дружини мистця — це доба натуралізму й врешті третя, яка тривала найдовше — характеристична віртуозністю його техніки.

Перший етап кристалізації його таланту закінчився доволі скоро, Труш позбувся академічної несміливості вже підчас своєї подорожі на Схід. Ціла низка праць з Єгипту, України виявляє повний розвиток його техніки, там він знайшов свій власний спосіб вислову, що при його витонченій вражливости на краску, тон, давало йому чимраз більшу певність себе. Одночасно мистець працював пильно в ділянці рисунку, а це уможливлювало йому розв'язку найтрудніших композиційних завдань. Завершенням тієї посиленої праці над собою були саме згадані картини „Захід сонця" й портрети Лесі Українки та дружини мистця. В тому другому етапі розвитку його кольорит набрав повної соковитости, сили, при чому слідне в нього зусилля довести й плястику до якнайвищого рівня. Без сумніву, замилування Труша до різьби, відіграло тут чималу ролю. Це був неначе відгомін студій нашого артиста в Мюнхені. Допровадивши врешті всі технічні засоби до справжньої досконалости, Труш став тоді собою, й ясно наміченим шляхом ішов уже непохитно аж до самого кінця свого працьовитого життя. Коли ж біля 1910 р. стали вдиратися до нас різні ультра-модерністичні течії з Франції й Італії, Труш оперся їм, розумуючи, що це тільки проминаючий рух, а для звичайного експериментування він не хотів витрачувати енерґії.

Іван Труш був першим галицьким мистцем - малярем, який оживив наше мистецтво імпресіоністичним п о д и х о м. Він став водночас першим нашим соборником у малярстві, ще в 1901 р. привіз зі собою до Львова цілу низку видів із Києва, Канева, а потім із Криму, для нього не існували ніякі кордони. Він був для нас тим у мистецтві, чим був для української науки Грушевський, а для літератури Франко. Крім цього в'язали Труша ще й родинні зв'язки з Україною: його дружина Аріядна — це рідна дочка Михайла Драгоманова.

Один із наших кращих критиків М. Драґан так писав у першу річницю смерти Труша: „Любов до українського краєвиду, його невичерпне багатство барв на провесні, літом, восені й зимою, та його різноманітні форми зі широкою перспективою й затишними закутинами, до дрібних фрагментів зі самітною сосною, чи кущиком квітів — оце той творчий капітал, що мистець залишив по собі. Залишив величезну спадщину. Є чим насолоджуватися і є з чого повчитись".

Можна лише жалувати, що Труш не мав змоги розвинути ще й педагогічної діяльности в нас. Не хочу тут подавати причин, чому відмовлено йому цієї можливості, йому й Холодному. Життєвий шлях Труша не стелився рожами. Доволі часто приходилося йому працювати для куска звичайного хліба, нераз він мусів піти на компроміс, щоби вийти з трудного життєвого положення. Не хотіли цього зрозуміти тільки деякі кола нашого громадянства й іноді неслушно осуджували його. Нераз хтось із його найближчих зробив промах, а Труш із повною самопосвятою брав на себе всю відповідальність. Але праця цілого його життя, це один великий труд для українського мистецтва, а тим самим для української культури!

Іван Смолій.

БЛУДНИЙ СИН

(Оповідання).

2)

Просто над Дзюбиною нахилилось людське обличчя, чиїсь очі, а обличчя заросле густо, якесь лячне, незнайоме. Очі Дзюбини стали від цього несподіваного видила наче скляні, затяглись знову імлою, і він хоч дивився, не бачив нічого. Але чув виразно.

— „Михайле! Гей, старий! Вмирати хочеш? Гей, то я! Не пізнаєш Джана?! Ну, Майк! То я, Колибар!

Імла зійшла з очей Дзюбини, він знову побачив заросле обличчя, що хиталося над ним стурбовано, побачив нараз усю згорблену постать кумпана волокити Джана і посміхнувся блідо.

—Пів години вже тебе буджу — говорив Джан, зрадівши. — Що то з тобою. Довго вже тебе не бачив. Питаю Джорда, питаю Боба, ніхто не бачив, не знає що з тобою. І по ґарбічах не ходить з візком, і в салуні нема. Гей, тьохнуло мені нині в серці, може з ним що зле. Піду погляну. Приходжу. А то двері відчинені до тієї нори, вітер дверми рипає. А ти на ліжку лежиш під тими лахами. Я до тебе... Здавалося, вже й не дихаєш. Торкаю рукою, е-е, живеш! Ну, то як, що тобі? Ти чуєш, що я до тебе говорю? Майк! Майк!

Дзюбина на силу притакнув головою, він хотів щось сказати, він неспокійно ворухнув рукою, мовби хотів вхопитися чогось... як потопельник, що поринає в глибину. Бо світ став гаснути знову, все проваллювалося в кромішню темінь, і він летів туди, здавалося без кінця далеко, так далеко, де вже не чути ні голосу Джана ні гомону цього світу...

***

...Це були півсумерки, ніби вечір. Ніби його рідна хата. Не світиться в хаті, хоч вечір довгий зимовий. І тільки від снігу, що на дворі, в хаті трішки світла. Материна постать скулена у кутку на ліжку біля дітей. На стертих соломяних постелях лежить брат Гриць та сестри — Марійка і Ксеня, і н а й м е н ш а Галя. Може сплять, а може прислухаються крадькома їх розмові. Бо він сидить кінець стола. Достоту як батько на тому самому місці.

А де ж батько? Ой, гарач у у серці, в очах. Нема вже батька. Як не вдалося купити поля, як стали гроші розпливатися, з а л о м и в с я старий Дзюбина. Став хворіти. Обірвав собі щось в середині, дубові пороги та залізні шини двигаючи, не доїдаючи, не досипляючи. Оттак надіями жив, що дітям буде. А потім, як поля не купили, — обірвалося щось в і в душі. Чах, вянув, жовк. І відійшов так байдуже, без жалю, страшний у своїй чужості і мовчанці. Умирав на Михайлових руках в ночі. Всі спали годі, тільки він ні, і мати голосила тихо, розпучливо як божевільна.

І ось уже два роки без батька. Він господар тепер, він коротку нивку обробляє, господарює. Ілько та Василь у Зашківці у найми пішли — два роти менше. Але що з того? Два, а тут ще п'ять.

От про те й говорили з матірю щойно і їх мова урвалася. Сплять тихо діти, а мати каже трівожно в теміні.

— І чого ж ти так гніваєшся, чого так на матір кричиш? Боже мій, та яке ж то життя. Боже мій! А що ж я зроблю сама? Кажу ж, женися, візьмеш кілька морґів віна...

— Женися! О, то видумали! На ту о... гамарню! На ту сарану! То я маю руки зробляти на них? А вони, як попідростають, то дасьте Ількові загін, Грицеві загін, і Марійці, і Ксені, та й мені загінчик лишиться, що перескочу. Ого, такого дурня не знайдете. Ого!

-- А що ж ми будемо робити?

— То вже собі самі голову ламайте, а я не буду. Ого, я собі пораджу!

— Як собі порадиш?

-- Ого, велика штука! Вже собі пораджу.

— Я бачу, що ти щось тепер у хаті як чужий, щось задумуєш. Бійся Бога! То на то я тебе згодувала? Та ти найстарший, ти маєш матері помогти і сестрам, усьому лад дати, як батько...

-- Як батько! То-то!

Урвалася розмова. Хоч і не доказав усього, але мати вмовкла, заніміла з болю. Умер старий Дзюбина з думкою, що всьому їх нещастю винна жінка його... Що тоді відмовила його Мошкові бариш дати. А було б усе. А потім все пропало. І така ворожнеча була безмежна, така довга між ним і матірю. Страшна. А в ній діти були і союзники і вороги. Чомусь батьківська рука була йому ласкавішою змалку. І йому найбільше жалівся батько рідкими та довгими сповідями, коли поганяв позичених коней, а батько вів плугом по загоні, щоб чужу межу не підрізати. Жадібно слухав батькової скарги і так розумів: всьому винна мати. Вона одна нерозумна баба. Як би не вона, були б нині широкі гони, було б де коні навернути на нову скибу, були б ситі...

І ось він заціпив зуби, мовчав у теміні вечора, сидячи край стола, і ні здрігнувся, як схлипувала мати, здушуючи плач по невдачній і гіркій розмові з сином... Ще й бундючно підвівся та злісно дверми тріснув. Як колись батько. Вже він щось зробить, вже він не від сьогодні думає, плянує та готовиться. Та й відкладати нема чого.

На дворі заметіль. Холод. Треба бродити від їх самітної садиби снігами через поля, ген, аж де світиться у Зашківцях. Було так на довгі зимові вечорниці борюкався снігами, а то тепер, дійшовши до зашківецьких хат, на сільську дорогу, глянув у цю, у ту, на освітлені вікна і завагався. О, там гучні вечірки. Там вона, Марійка Гнатова. Багач. Та й ласкава до нього. Закортіло зайти.

(Продовження буде).

Я. Падох

ПРИЯТЕЛІ ДОБРОГО ДІЛА

В повені оповісток, які залягають сторінки нашої преси, напевно небагато читачів помітило скромну виглядом, але важну змістом і сердешну формою оповістку про те, що в найближчу неділю (у пластовій домівці в Ню Йорку під 101 ч. Алеї „А", в третій годині після полудня) відбудуться збори, які мають дати початок організації приятелів Українського Пласту. Місцева пластова старшина запрошує на ці збори всіх громадян, які знають і цінять пластову організацію та люблять пластову молодь. Оту молодь, яку вони так часто бачуть при різних громадських виступах, в зелених сорочках з лелійкою переплетеною тризубом на лівій груди — символом шляхетности й вірности батьківщині. Ту молодь, яка після школи і домашніх обов'язків не гайнує часу на дозвіллі, але у своїй домівці — зимою, а поза містом, серед природи — літком, вчиться жити по пластовому, тобто плекати силу і тіла і духа, як кажуть слова пластового вірша.

Сказати що таке Пласт і яке то пластове життя та які невичерпні скарби воно приносить молоді, родинам і суспільности, було б потрібно написати книжку. Охочі знайдуть відповідь на це питання у гарній книзі пластуна-сеніора д-ра Юрія Старосольського п. н. Велика гра. Ми підкреслимо в цій статті лише кілька аспектів, які мають пригадати суспільності, дбайливій за долю нашого нового покоління, усю незмірну вагу пласту для нашого близького і дальшого майбутнього, а водночас і обов'язки цілої національної спільноти по цей бік океану у відношенні до пластової організації.

Пласт — це передовсім школа благородности і любови. Любови Бога, любови Батьківщини, любови природи і другої людини. Благородність думки і чину, нерозривно зв'язані з активністю і посвятою. Пластуном не той, хто шляхетно мислить, але той, хто життя своє позначує шляхетними вчинками і то постійно і то кожного дня. Адже ж одним із головних обов'язків пластуна це кожного дня, однаково святкового чи в будень, вчинити бодай одне добре діло. І то діло не вимушене, не обов'язкове, але з власної спонуки, з внутрішньої потреби благородної душі. Цей шляхетний пластовий обов'язок вже сам про собі здатний переродити людину, повести її на твердий, але якже надійний, шлях обов'язку і посвяти. Після довшого часу пластового життя потреба чинити добро стає така невідхильна, як найбільш конечні потреби для вдержання живого організму.

Вимога активної благородности це вимога внутрішньої дисципліни, вимога самоопанування і суворости у відношенні до себе самого. Пластун опановує своє бажання і забаганки, він ставить перед ними обов'язок, хоч і як твердим він не був би. Відома заборона пластунам-юнакам не пити й не курити, само по собі незначне діло, але скільки в ній педагогічної мудрости, який це корисний засіб для школення волі молодої людини. Перед вартістю добровільного зречення забаганки, на задній плян відходить таке важливе гігієнічне значення тієї абстиненції. Автім гартування тіла і духа пластуна пов'язалися разом і нерозривно, бо ж пластун знає, що в здоровому тілі найкраще для здорової душі. І цьому подвійному гартові присвячені такі різноманітні і такі многі пластові заняття й гри, як в домівці, так у полі і лісі. Серед забав, гор, прогульок і товариських, нев'язаних гутірок, проходить пластовий вишкіл молоді, спертий на великому знанні природи дитини та на довголітнім досвіді. Немає ні одного заняття, ні одної пластової розривки, яка б не була подумана, як засіб для вироблення гарту тіла і духа молоді.

Пласт — це школа вірности й постійности. Статися пластуном, значить бути ним до смерти. Вірні до смерти! — один з, якже вимовних, кличів пластуна. І тому побіч жовтодзюбів-новаків у пластових лавах побачите і їхніх власних батьків, і не рідко і сиволовлосих дідів. Бо вірність пластовим приреченням не обмежена ні їхнім віком, ні їхніми силами.

Яка незвичайно рідка ця чеснота вірности у нашу невпорядковану, тривожну добу. І яка величезна потреба в відновленні тієї чесноти перших християн і середнєвічного лицарства. В хаосі і небувалім розбитті нашого громадського, релігійного, а то й родинного життя, в атмосфері перманентної зради власних ідей і слова принципіяльного ламання добровільно зложених приречень, у кліматі постійної і прямо хворобливої нестійности, серед щоденного топтання закону льояльности і безскрупульного використовування чужого довір'я і відданости — стоїть непорушно й невгнуто пластова громада, а на прапорах її закони вірности, постійности, і відданости. Чесна й відверта гра, а коли треба — така сама чесна і відверта боротьба, це начальні засади пластового життя і змагання. Чи не світить ясним промінем нації ця тисячна громада юнаків і дівчат, яка проходить свою першу і найважнішу життєву науку і першу громадську службу під такими прапорами, з такими кличами на устах? Надії на упорядкування нашого громадського життя, на відродження давніх шляхетних традицій староукраїнської спільноти, яка спіралася на солідарности взаємній терпимости та відбивала від ближчих і дальших сусідів лицарськістю та справедливістю. І чи вже хоч би ця одна — єдина висока місія, якій присвятилася пластова громада не варта того, щоб все чесне і дбале за наше майбутнє громадянство сталося приятелями й помічниками Пласту? Вирощення кадрів таких громадян не зможе залишитися без впливу на велике діло морального відродження й взаємного замирення української суспільности і що за тим йде — наближення до здійснення основної мети, свідомої своїх прав і призначення, нації.

З 1951 роком український Пласт ввійшов у сороковий рік свого існування. За той довгий час він виявив рідку живучість і придбав чимало надбань. Ніякі накази і закази, ніякі заборони й розв'язання, в'язниці і заслання, не зламали пластунів, не знищили пластової організації. Серед нашої трагічної дійсности, не багато таких організацій і рухів, які перетрівали сорокплітню боротьбу за існування, не багато таких, які так почесно заслужилися українській родині, суспільности і справі державности. За той час Пласт виростив великі ряди чесних громадян, відданих борців за волю нації. Шукайте їх і знайдете всюди, де йде щоденна, послідовна й негомінка праця, яка вимагає твердого характеру, посвяти і постійности. Знайдете також їх на полях найважчих і найбільш відданих боїв за прийдешнє нації і держави, в землянках УПА, в зворах Карпат і болотах Полісся. Це ж пластуни Чупринка і Гасин вели донедавна непоборну і вже легендою вкриту підземну армію в її найжорстокішім бою проти займанця, ведучи аж до самої смерти. Це не випадок поставив їх на тих визначних постах, вони ж приготовлялися до них від хлопячих літ у — пластовій школі життя і боротьби. Вони залишилися в своїй службі нації вірні до смерти. І напримінці їх життя і смерти вироощуються нові пластові ряди, які їм стають і дальше ставатимуть на зміну. Чи статися відданими приятелями такої молоді, допомагати їй в науці і праці не почесне завдання всьої свідомої частини нашої суспільности?

З першою хвилею нової еміграції прибули до цієї землі також пластуни. І з першого часу вони взялися за відновлення свого пластування. Адже ж вони знайшлися в краю, в якому не тисячі і не десятки чи сотні тисяч скавтової молоді, але міліони. Адже ж вони знайшлися в краю, де першим і найбільш відданим приятелем і покровителем Пласту-скавтінгу є перший громадянин країни — президент держави. Не має другої організації молоді в цім широкім краю, яка була б в такій великій пошані і здобула б таку велику моральну і матеріяльну допомогу від цілого громадянства, як Пласт. Говорять про те міліони, складані щороку на пластовому з'їзді минулого року, міліони почтових значків виданих на честь Пласту, тисячі афішів в підземних залізницях тощо.

Чи ж залишиться позаду український Пласт у українському громадянстві? Автім бути пластуном значить бути будівничим. Завжди творити щось нове, корисне, ніколи не зражуватися невдачами. Залишивши за собою поза широким океаном свої пластові домівки і майдани, пластуни стали будувати нові і оце знову тисячні шари пластунів стоять у безперервній службі. І число росте з кожним днем, а з цим і росте обов'язок рідного громадянства піклуватися ними, не залишити їх самим собі, але допомагати в цій великій виховній роботі.

Пластуни довго не йшли до громадянства по підмогу. Голіруч йти — прикро. Щойно тепер, після дворічної наполегливої праці на цій новій землі, коли сливе немає громадянина який не бачив би пластунів при їхній праці, який не стрічався би зі стрункими рядами пластунів на кожному громадському виступі, не знав би з власного досвіду, як благородно впливає на молодь пластова школа життя, щойно тепер пластуни приходять до Вас, Українські Громадяни, і просять: станьте нашими опікунами, ввійдіть в круг наших щирих і відданих друзів, і від сьогодня йдім разом пластовим шляхом — за словами пластової пісні — до щастя, слави і свободи! Чи зможеш відмовити цьому проханню Ти, Український Громадянине, однаково давніший чи новий житель цієї багатої країни? Чи зможеш стояти осторонь тої найкориснішої з найкорисніших, тої найшляхетнішої з найшляхетніших школи нових, здорових і відданих Богові і Батьківщині кадрів рідного громадянства, стояти осторонь від справи нашого спільного майбутнього? Ми знаємо: коло приятелів Пласту широке. Затезвузке коло активних приятелів. А тільки вони допоможуть пластовій молоді продовжувати її віддану службу. Тому всі, що читатимете ці слова, писані людиною, що прожила три довгі і щасливі десятки років серед пластової молоді, усі станьте активними приятелями пласту. А ставши ними знайте, що будете приятелями, великого і надійного, корисного і справді доброго, діла.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

НОВИЙ ФОЛЬКЛЬОР

Київське радіо в передачах „для українців, що перебувають за кордоном" часто надає твори українських композиторів у виконанні капелі бандуристів та кращих хорів, надає народні пісні, включно до стрілецької „Ой, видно село". Але в той час совєтська влада в межах УССР постійно і вперто вбиває українські надбання в ділянці фолькльору, намагаючись заступити „старе і віджиле" сталінщиною, стахановською ударщиною, колгоспними частушками і т. п. Партійним організаціям видано наказ, що вони „мають повсякденно керувати народною творчістю, дбаючи про її ідейний зміст". Для творення нового фолькльору з відповідним „ідейним змістом" в країні зорганізовано 62,5 тис. самодіяльних хорових, музичних гуртків, до яких загнано 806,5 тис. учасників. І творчість „під керівництвом" розпочала процвітати.

26 січня у Києві відкрився т. зв. республіканський огляд художньої самодіяльности, на який з усіх кінців УССР прикликано 3 тис. „кращих учасників обласних оглядів". Огляд у Києві кінцевою метою має виловити гурт найкращих, які будуть вислані на „декаду української культури", що відбудеться навесні в Москві. Ось кілька зразків з репертуару, з яким відбувається київський огляд самодіяльности. Хори південних районів України привезли такі пісні, як „Говорить Каховка", „Приїздіть до нас в Каховку"; хори Запорізької области співають „Пісню про канал", „Ми свій Запорізький оновлюємо край"; гірники Донбасу співають про „Дружбу Донбасу з Кузбасом", зведені хори Закарпатської области — „У рідному колгоспі" і т. д., а всі разом навипередки — „Про батька народного".

На огляд самодіяльности, правда, попали також і давні „віджилі" пісні, але в он якому вигляді: „Ой за гаєм, гаєм та ще колись панським, орем сієм і збираєм трактором радянським"! Цей останній витвір походить з західніх областей, і про нього рецензент огляду каже: „Так то у піснях відображає народ величезні історичні перетворення на землях західніх областей..." Під проводом партії Сталіна народ творить національну формою, соціялістичну змістом культуру.

КОМУНІСТИЧНА НАРАДА В КИЄВІ

В цей самий час, як у Києві перебував колектив китайського цирку, там же відбулася „республіканська нарада" перших секретарів сільських районів та окружкомів КПбУ. На зборищі з участю 1100 комуністів доповідав Мельников. В своїй доповіді „про підсумки виконання зобов'язань перед Сталіном на 1950 рік" він зі зручністю китайського циркового артиста про укрупнення колгоспів в Україні сказав таке: „Торік здійснилися бажання і прагнення тисяч колгоспників і колгоспниць об'єднати дрібні колгоспи. Ініціятиву колгоспників про укрупнення підтримала партія, уряд і товариш Сталін". За підрахунками Мельникова, в східніх областях перед укрупненням було 26,401 колгосп, а на 1. 1. 1951 — 13,948 колгоспів, отже кількість їх скоротилася на 47,2%.

ЗА МИНУЛИЙ РІК

У Києві відбулася республіканська нарада секретарів сільських райкомів і окружкомів КПбУ. Згідно з совєським звичаєм, учасники наради ухвалили і вислали Сталінові листа, доповідаючи про „досягнення і недоліки" своєї роботи.

В рубрику річних досягнень партійні керівники в Україні записали такі позиції, як: перевищили довоєнний рівень урожаю зернових та перед речинцем виконали плян хлібозаготівель; випродукували худоби більше, ніж було до війни; більше ніж торік здали державі пшениці, цукрових буряків, картопель та овочів; завершили колективізацію західніх областей; краще стали керувати колгоспами, провівши укрупнення. В рубрику довгів записали недоліки в партійному керуванні колгоспами, недостатні зв'язки з масами, незадарне керівництво комсомолом, неграмотність і недосвідченість керівництва клюбів, бібліотек, колгоспних лекторіїв. Б'ючись у груди, учасники наради признали, що є в Україні багато колгоспів, які „рік у рік не виконують навіть своїх зобов'язань перед державою", не згадуючи вже про виплачування трудоднів і розбудування господарства. „Ми зобов'язуємося в 1951 р. підтягти відсталі колгоспи..."

(У. Думка)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Др. Ростислав Сочинський

Чи можна запобігти недугам серця?

Серце — мотор нашого життя

Передумова задовільної функції кожного нашого органу, як м'язи, печінка, нирки, мозок тощо — це справна й безперервна виміна двоокису вугля на кисень і відпадкових субстанцій на свіжі поживні продукти. Це завдання сповняє циркуляція крови, або кровообіг.

Коли справність кровообігу захитана, віддих стає тяжкий, зникає проворність праці мозку, а тим самим наступає звільнення розумових процесів, нирки тратять спроможність виділяти відпадки й у нашому тілі збираються отруйні субстанції, що нищать здоров'я.

З цього видно, яку колосальну ролю відограє серце, найважніший орган кровообігу.

Виникає питання, що викликає недуги серця і що ми можемо робити, щоб уникнути ушкодження цього важливого органу.

Серце й інфекційні недуги

У дитячому і молодому віці найбільше шкоди завдають серцю заразні недуги: шкарлятина, дифтерит, інфлюенца, запалення легенів, тиф, гонорея (трипер) а найчастіше ревматизм і сифіліс.

Далеко менше було б хворих на серце, коли б загал був якслід поінформований про можливости уникання, чи запобігання цим недугам, а що найважніше — робив з цих інформацій практичний вжиток.

Наше сьогоднішнє знання про згадані недуги — не однолите. Про деякі ми знаємо дуже багато, інші ж прислонені серпанком тайни, яку тільки частинно вдається збагнути.

Збудники запалення легенів, тифу, дифтериту, чи сифілісу нам знані і ми їх можемо побачити під мікроскопом. Опрацьовано цілу низку успішних засобів для запобігання (щеплення, іммунізація) та лікування цих хвороб. Це торкається тифу й дифтериту. Але й у лікуванні запалення легенів, шкарлятини, чи гонореї зроблено у останніх роках також величезні поступи.

Що ж до ревматизму — наше знання ще не зовсім задовільне, однаке ми знаємо, які чинники сприяють його повставанню. Особи, що ведуть гігієнічний спосіб життя, бережуться простуди, слідкують за добрим станом своїх зубів чи мігдалків, мають раціональне, здорове відживлення — далеко менше склонні до захворіння на ревматизм. У випадках же недуги — своєчасне і компетентне лікування може запобігти наслідкам, а найважнішому з них — ушкодженні серця.

Поруч з ревматизмом, сифіліс — це найбільш часта причина комплікацій з серцем і кровоносними посудинами. Небезпечний він зокрема тому, що він не відразу руйнує серце, майже ніколи у ранніх його стадіях. Не рідко проминає кілька, а навіть кільканадцять років від часу зараження, поки появляться перші ознаки серцевої хвороби. З другого ж боку такий повільний розвій дозволяє своєчасно перевести успішне лікування і коли його виконано сумлінно й докладно, звичайно не доходить до якихось ускладнень з серцем, чи іншими органами.

Усім знаний, але дуже часто легковажений факт, що найважнішим чинником запобігання заразним недугам — це уникання контакту з хворими на ці недуги. Очевидно, це не завжди можливе, зокрема особам, яких до цього змушують обставини, чи професійні обов'язки, напр. матерям, піклувальницям, мед-сестрам, чи лікарям. Однаке можливість інфекції можна зменшити, а то й цілком усунути, відповідним гігієнічним поступованням, дезинфекцією рук, одежі тощо.

Недуги переміни матерії та внутрішнього виділювання

Хоч рідше, інші недуги також викликають ушкодження серця. Діабетес (цукрове сечовиснаження) і подагра — характерні певним затроєм хемічних процесів людського організму, що в свою чергу викликає хоробові зміни серця та артерій.

При недузі Баседова побільшена щитова залоза продукує трійливі субстанції, що порушують нормальний ритм серця і нераз максимально нищать його нормальне функціонування.

Описуючи причини цих недуг, чи способи запобігання їм, ми вийшли б поза межі цієї статті. Згадаємо тільки, що сьогодні існує багато успішних засобів їх лікування. Коли їх вміло, сумлінно а, найважніше, своєчасно примінити, існуватиме завжди змога недопустити, чи усунути ненормальности серця і кровообігу.

Високе тиснення крови

Ми вже давніше писали про те, що високе тиснення крови рідко буває самою недугою; це звичайно один з симптомів якогось захорування: захитаної рівноваги нервової системи, надмірної ваги тіла, звапніння артерій, запалення нирок, діабетесу тощо. У деяких хворих висота тиснення крови міняється з дня на день, у інших же воно постійно високе і тимбільше небезпечне, бо безперервно напружує серце, щоб врешті спричинити його побільшення. Існує багато причин, які наказують вдержувати тиснення крови у нормі. Одна з них — це необхідність берегти серце перед виснаженням.

Лікування високого тиснення крови, залежно від недуги, що його викликає, вимагає дуже різноманітних засобів. Успішно розв'язати ці проблеми може тільки лікар, що через освіту й досвід має відповідні кваліфікації.

Алькоголь, тютюн, кава

Постійне вживання алькоголю, тютюну, кави, чи чаю дуже часто затроює серце й захитує рівновагу кровообігу.

Деякі особи — більше, інші менше вразливі на їх ділання. Одні можуть без помітної шкоди віддаватись цим налогам, коли інші навіть після дуже поміркованого вжитку помічають ділання на серце, що проявляється погіршенням самопочування, часом навіть болем у грудях, нерегулярністю пульсу, чи змінами в тисненні крови.

Досі ще не вдалося винайти метод, що дозволяв би розпізнати, хто в якій мірі вразливий на ділання цих напитків і нікотини. Щоб уникнути ушкодження серця треба бути дуже поміркованим у їх вживанні, а при першій познаці шкідливого ділання негайно припинити ці налоги.

Лікування без вказівок лікаря

Самолікування — це дуже небезпечна звичка. Різні „чудотворні ліки" проти болів голови, ревматизму, артретизму, проти випадання волосся, чи мужеської немочі, захвалювані в різних платних оголошеннях містять в собі ацетанілід, атропіну та інші субстанції — отруї для серцевого м'язу і головних нервів, які регулюють його працю. Багато осіб, що вживали їх, потерпіло ушкодження серця. Найкраще не приймати ніяких ліків без порад лікаря.

Отруйне ділання металевих сполук

Хронічне затроєння різними металями, яких уживають у різних галузях промислу чи ремесла, як напр. мідь, фосфор, оливо тощо, веде часто до дегенерації серцевого м'язу, артерій і нервів. Затроєння оливом дуже часте у малярів, які на протязі довгого часу вдихають порох з фарб або їдять не усунувши дбайливо фарби з рук.

Ті, що при праці мають контакт з цими металями, повинні уникати вдихання їх пороху, чи випарів і педантично мити руки перед їжею.

Лікарські оглядини

Нема мабуть такого засобу, що в охороні здоров'я платить більші дивіденди, як періодичне лікарське дослідження нашого фізичного і духового здоров'я. Сумлінні, докладні й регулярні оглядини усіх наших органів, моторів і двигарів нашого тіла — це корисний звичай, не тільки для безпеки, але й для економії.

Ми маємо певні, конкретні дані й цифри про те, скільки при таких оглядинах розкрито малих недомагань, які не давали ніяких ознак захворіння. Їх вдалося у їх ранніх стадіях злікувати, ще поки вони принесли поважнішу шкоду організмові.

Періодичні лікарські оглядини мають велике значення для запобігання недугам серця. Можна тоді знайти: зіпсовані зуби, про які людина нічого не знає, хорі мігдалики, що не лічені можуть довести до ревматизму з його наслідком — ушкодженням серця, симптоми прихованого сифілісу, що також може спричинити тяжку недугу серця і кровоносних судин. Дуже часто відкривається певні ненормальні звички у їжі, питті й взагалі способі життя, які раніше, чи пізніше можуть перевтомити, а то й ушкодити серце.

Такі оглядини розкривають нераз навіть дефекти серця у їх ранніх стадіях, у той час, коли їх можна з успіхом лікувати.

Фізична культура

Для утримання серця при повному здоровлі — потрібні поміркувані фізичні вправи й рух тіла. Навіть для хворих на серце ненадмірна фізична активність буває іноді, як не корисна, то принаймні не шкідлива (лікарський нагляд!). Очевидно фізичні вправи і спорт, їх силою і характером, мусять бути достосовані до стану здоров'я і віку, бо з роками людські кровоносні посудини тратять свою еластичність, кровобіг стає менш справний, тиснення крови підвищується.

Значення профіляктичних засобів

На щастя, не кожне запалення мігдалів веде до ревматизму й не кожний ревматизм спричинює недугу серця. Особу, заражену сифілісом, можна вилічити тим, поки наступлять якісь хворобові зміни на серці. Різні звички й налоги, які зміряють до знищення справности кровообігу, можна побороти ще перед появою непоправних дефектів. Навіть, коли й захворіє серце, можна ще й тоді зупинити активний процес різними успішними методами лікування і уможливити хворому працездатність.

При цих обставинах запобігання має незвичайне значення. Стосуючись до вказівок лікаря, навіть тяжче хворий на серце зможе сповнити свої життєві обов'язки, позбавлений фізичного й духового терпіння. Богато таких пацієнтів має змогу вести не тільки щасливе, але корисне й економічно успішне життя.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З діяльности Відділу 430 У. Н. Союзу

Дня 21 січня відбулися Загальні Збори Тов. „Дністер", Відділ 430. У.Н.Союзу, при чисельній участі членів і гостей. Це один з нових відділів У.Н. Союзу оснований в 1948 році, з ініціятиви Центральних органів і старання нової іміґрації на території Филаделфії.

Зі звітів Управи про діяльність відділу в 1950 році, стверджено, що Відділ „Дністер" на протязі короткого часу його існування так розвинувсь, що сьогодні нараховує 350 членів і є не лише одним з більших відділів в Филаделфії, але також і поважним чинником масового допливу нової іміґрації до У.Н.С. та кристалізації взаємовідносин і співпраці зі старшими членами, основниками цієї Великої Української Громади.

Відділ „Дністер" крім своїх основних завдань брав участь почерез своїх представників у всіх інших проявах і починах українського суспільного життя, особливо в переселенчій акції, розміщенні нових іміґрантів, в збірці Національного Фонду, в організації Тов. Прихильників Музичної Культури та співпраці з іншими місцевими українськими національними організаціями.

Відділ „Дністер" є постійним членом Українського Конґресового і Допомогового Комітетів.

Збори живо інтересувались розвоєм відділу, обезпеченевими справами, а зокрема великими осягами У.Н.С. як обезпеченевої інституції і як української національної організації, і її органу довголітньої „Свободи", яка на протязі більше як півстоліття несе високо прапор української культури і національного освідомлення українських мас на цьому терені і помочі Рідному Краєві, в змаганнях до його визволення.

І це головно лягло в основу того, що нова іміґрація так масово вступає в ряди У.Н.С, бо коли ходило б лише про саме обезпечення, то це можна б зробити без труду і деінде.

Діла У.Н.С. і цифри виданих сум, на українські справи говорять самі за себе і за те, де нам новим іміґрантам треба бути.

Взяти лише до уваги $20,000 виданих на основі одного тільки рішення XXII Конвенції, з фондів У.Н.С. на українські народні потреби.

Що то був би за шум, як би не У.Н.С., але хто інший, якась інша наша інституція дала таку відносно до наших сил велику суму? А таких сум видав У.Н.Союз багато. Рівно ж і під оглядом самого обезпечення У.Н.С. є найдогіднішою інституцією, як під оглядом висоти вкладок, так і обезпеченевих груп, а головно забезпечення і виплати капіталу. Не пройшла уваги зборів також і XXII Конвенція У.Н.С.. Хоч прикро було ствердити той факт, що нова іміґрація не знайшла місця в Головній Репрезентації, себто в Головній Раді У.Н.Союзу. Проте Збори привітали переведення на цій Конвенції деяких змін статуту, які злагіднюють вимоги обезпечення нових членів, та інші рішення в користь нової іміґрації, про які між іншими старався і наш „Дністер".

Відділ має також свій місцевий фонд, якого запаси льокує на ощадність в Українськім Позичково - Будівельнім Товаристві, при 847 Норт Френклин вулиці у Филаделфії,

Кромі справ звичайного порядку Збори рішили створити місцевий сирітський фонд, для малолітних осиротілих дітей, членів відділу, та сплачування їх обезпечення до часу їх працездатности, щоб таким чином бодай частинно заступити ім батьків.

Правильник цього фонду буде поданий до відома всім членам, по його затвердженню Головним Урядом У.Н.С.

Збори вибрали управу на 1951 рік в такому складі: предсідник Роман Дяків; містопредсідник Ярослав Терлецький; секретар Осип Бакай; скарбник Роман Сенків; контрольна комісія: Василь Кострубяк, Юрій Гаврилів і Нестор Сум.

Реасумуючи перебіг Зборів та висліди праці відділу „Дністер" в 1950 році, треба ствердити признання управі за її старання і працю для розвитку цього нового відділу, що знайшло повне підтвердження загальних зборів в повному виборі.

Нові іміґранти! Загальні збори Т-ва „Дністер", відділ 430 УНС, обговорюючи ряд життєвих питань нової іміґрації, закликають Вас, вступити до нашого відділу, щоб спільними силами допомагати собі і промощувати твердий шлях в цій нашій новій батьківщині. Доложем старань, що б цей новий Відділ під назвою „Дністер" був гідний своєї назви та гордістю нової іміґрації й цілого нашого загалу в Америці.

ДІТРОЙТ-ГЕМТРЕМК, Мич.

В пам'ять Ольги Басараб

Дня 11 лютого відсвяткували Злучені Організації Українського Жіноцтва східної сторони міста Дітройту і Гемтремку Святочну Академію, присвячену пам'яті Ольги Басараб. Перед Академією членки всіх жіночих організацій пішли походом з прапорами і вінком до греко-катол. церкви на панахиду. В церкві була уставлена символічна могила, на яку молоді членки в народних строях зложили вінок. О.Блавацький відправив панахиду за упокій бл. п. О. Басараб. По скінченні відправи, жінки зорганізовано вернулись до „Української Хати" і точно о 4-ій годині зачалася Академія. Американський гимн відспівала п. Лужецька. Вступне слово мала голова Комітету п. Хом'як. Мужеський хор ООЧСУ під управою п. Б. Сарамаґи відспівав Слава героям, Коли ви вмирали. Виконання було гарне. Потім п. І. Захарків з повним чуттям віддеклямувала Ол. Бабія „Присвяту Ол. Басараб". Виступ оперової співачки п. Вероніки Максимович полонив публіку прекрасним співом. Відспівала вона „Арію Насті" з опери „Тарас Бульба", „Засумуй трембіто", „Чого мені тяжко", „Хотіла б я піснею стати". Акомпаніював славний пяніст проф. Б. Максимович. Реферат про пок. Ольгу Басараб виголосила радна міста Дітройту, п. Марія Бек. В своїй глибоко патріотичній промові згадала про її життя та працю для українського народа. В своїй поетичній візії передала останні хвилини Покійної та ніч на Янівськім кладовищі. Публіка була загіпнотизована промовою і разом з бесідницею перенеслася думками на цвинтар в лютневу ніч 1924 р., де спочило тіло героїні бл. п. Ольги Басараб. Відтак сказала шановна бесідниця, що почате діло Ольгою Басараб тягнеться до нинішніх днів. В рідному краю борються кращі сини і дочки України в рядах УПА, щоби вибороти для свого народу кращу долю та Самостійну Соборну Україну. Публика довготривалими оплесками нагородила шановну бесідницю. Артист співак п. І. Косіковський відспівав гарно „Полк. І. Сірко" та „Ой вербо-вербо". Акомпаніювала проф. Решетилович. Знов п. Білоус візвала присутніх, щоб зложили датки на школу і УПА. Арт. співачка п. Наталя Сарамаґа відспівала своїм гарним мельодійним голосом „Ой поля ви поля", „Дума про Ничая", „Ой дитино моя", „У мене був коханий край". Акомпаніювала проф. Решетилович. Публіка нагородила обох пань щирими оплесками. Заступниця головної управи СУА, п. Будзол, подякувала виконавцям програми за прекрасне виконання, а чисельно зібраним гостям за участь в святі. Також візвала присутніх нових іміґранток вписуватись в члени Українських Жіночих Товариств. На закінчення хор ООЧСУ відспівав ще дві гарні пісні та гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено цю святочку академію.

Чистого доходу було $301.86, з того половину призначено на будову школи, а половину вислано до Конґресового Комітету для УПА.

Ст. Заплітна

● **Прискорення мобілізації** прийде після ухвалення закону про збройні сили. Повновласти для мобілізації ухвалено президентові в минулій сесії Конґресу.

● **Перемогли республіканці** при доповнюючих виборах до Конґресу у стейті Мизури. В одинадцятому конґресовому дистрикті вибраний республіканець Клод І. Бейквел на місце померлого демократа. Тепер буде 200 республіканців у палаті репрезентантів у Вашинґтоні.

● **Розклад комуністичної партії** в Італії продовжується і щораз більше її членів виповідають послух відданим Москві лідерам.

ЯПОНІЯ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО СПІВПРАЦІ З АМЕРИКОЮ ПІСЛЯ ДОГОВОРУ

Токіо, 15. березня. — В найближчому часі має виїхати до Злучених Держав дві японські місії, одна урядова а друга приватна, завданням яких буде встановити можливості і форми господарської співпраці між обома країнами після підписання мирового договору. Урядова делеґація мала б виїхати вже впродовж місяця, а приватна дещо пізніше. Ці заходи є наслідком виразних домагань публичної опінії, що відзеркалюється не тільки в пресі та приватних виступах, але теж в парляменті. Це випливає з того, що після договору автоматично припиниться широка допомогова акція, що її має тепер Японія з боку американських окупаційних властей і японці бажали б завчасу провірити інші форми тої допомоги, якої вони цілком певно потребуватимуть теж після договору.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. І. Франка, від. 97, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. березня, о годині 2-ій пополудні, в приміщенні шкільної салі української правосл. церкви при 45 Hope Ave., Passaic N. J. Є важливі справи до полагодження, а тому присутність всіх членів обовязкова. Проситься членів о вирівнання своїх вкладок. — В. Бродський, предс.; П. Величко, рек. секр.; В. Табачук, фін. секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Тов. ім. І. Франка, від. 271, повідомляє своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 18. березня, в год. 2-ій пополудні, у галі на Лаканна. Проситься усіх прибути, бо є важні справи до полагодження, як також треба вирівняти свої залеглости. — І. Чопко.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

По довгій і тяжкій недузі померла 28. лютого члениця від. 364. У.Н.С. Бр. св. Василия Великого в Клівленд, Огайо

АНАСТАЗІЯ ЗАНЬКО

Покійна родилася в Мостах Великих пов. Жовква, Зах. Україна. Прожила 51 літ.

Оставила в великім жалю мужа Миколу, сина Василя, дочку замужну Олену Занько, зятя, внуки, сестру Катерину, шваґра і брата Івана.

Похорон відбувся 3. березня in Hudson Ohio, St. Mary Church and Cemetery, при великому здвизі члениць, членів, дальшої родини, приятелів і знайомих. В. Н. П.

Е. Білецький, секр.

Дня 18 лютого 1951 року померла у 24-му році життя

ЄВГЕНІЯ ЯКУБОВСЬКА ГЛАУЧ

Члениця Бр. св. о. Николая, від. 106 У.Н.Союзу в Шікаґо, Ілл. Вступила в члени Мол. Департ. 1938 року, а до старших членів перейшла в 1944. Полишила в смутку мужа Станислава, родичів і 3. братів. Похорон відбувся 21 лютого 1951 з погребового заведення до церкви св. о. Николая, а відтак на вічний спочинок на цвинтар св. Николая. В похороні взяли участь члени відділу, родина та знайомі. Хай земля буде їй пером.

Г. Дацьків, секр.

ТАРЗАН, ч. 2552. Лютий Диял.

Я знаю плем'я Ґілаків і заведу тебе до них" — сказав Тар-Ґаш. Вони пустилися в напрямі до гір, а харчувалися тим, що земля давала.

Нагло перервав тишу захриплий голос вгорі провалу. „Це Диял" — застогнав Тар-Ґаш.

Поза бовдуром якесь сотворіння, схоже на птицю, ступало вперед, вихилившися з-поза відламу скали.